

ЗОВНІШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ – ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ЗАХИСТУ СУСПІЛЬСТВА

© 2016 ПІХОЦЬКИЙ В. Ф.

УДК 336.148

Піхоцький В. Ф. Зовнішній державний фінансовий контроль за діяльністю виконавчої влади – важливий чинник захисту суспільства

Метою статті є дослідження ролі бюджету в економічній системі держави, підвищення ефективності використання бюджетних коштів та здійснення фінансового контролю. Сьогодні в діяльності країни прослідковуються зміни в характері управління соціально-економічним розвитком. Ці зміни торкнулися системи державних фінансів у всіх її найважливіших аспектах, таких як макроекономічна стабілізація, зміцнення фінансової дисципліни, активна інвестиційна діяльність держави, відкритість фінансових ринків, розвиток спільних інвестицій бізнесу і держави. У зв'язку з цим в країні триває робота над створенням ефективної системи державного контролю. Особливого значення в цей період набуває державний фінансовий аудит діяльності виконавчої влади – визнана у міжнародній практиці форма контролю.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, фінансовий аудит, система державного фінансового контролю, ефективність діяльності.

Рис.: 1. Бібл.: 11.

Піхоцький Володимир Федорович – доктор економічних наук, доцент, Заслужений економіст України, начальник Територіального управління Рахункової палати України по Львівській, Волинській, Рівненській, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях (вул. Лінкольна, 2, Львів, 79068, Україна)

E-mail: ltu@ac-rada.gov.ua

УДК 336.148

Піхоцький В. Ф. Внешний государственный финансовый контроль за деятельностью исполнительной власти – важный фактор защиты общества

Целью статьи является исследование роли бюджета в экономической системе государства, повышения эффективности использования бюджетных средств и осуществления финансового контроля. Сегодня в деятельности страны прослеживаются изменения в характере управления социально-экономическим развитием. Эти изменения коснулись системы государственных финансов во всех ее важнейших аспектах, таких как макроэкономическая стабилизация, укрепление финансовой дисциплины, активная инвестиционная деятельность государства, открытость финансовых рынков, развитие совместных инвестиций бизнеса и государства. В связи с этим в стране продолжается работа над созданием эффективной системы государственного контроля. Особое значение в этот период приобретает государственный финансовый аудит деятельности исполнительной власти – признанная в международной практике форма контроля.

Ключевые слова: государственный финансовый контроль, финансовый аудит, система государственного финансового контроля, эффективность деятельности.

Рис.: 1. Библ.: 11.

Піхоцький Володимир Федорович – доктор экономических наук, доцент, Заслуженный экономист Украины, начальник Территориального управления Счетной палаты Украины по Львовской, Волынской, Ровенской, Ивано-Франковской, Закарпатской и Тернопольской областям (ул. Линкольна, 2, Львов, 79068, Украина)

E-mail: ltu@ac-rada.gov.ua

UDC 336.148

Pikhotskiy V. F. The External State Financial Control over the Activities of the Executive Power – an Important Factor in the Protection of Society

The article is concerned with studying the role of budget in the economic system of the State, increase in efficiency of using budgetary funds, and implementation of financial control. Nowadays, one observes changes in the nature of management of socio-economic development. These changes have involved the State finance system in all its major aspects, such as macroeconomic stabilization, strengthening of financial discipline, active investment activity by the State, openness of the financial markets, development of joint investment by business and the State. In this connection, establishing an effective system of control on the part of the State is going on. Of particular importance in this period becomes the State financial audit of activities by the executive power, as the form of control, which is recognized in the international practice.

Keywords: financial control by the State, financial audit, system of the State financial control, performance.

Fig.: 1. Bibl.: 11.

Pikhotskiy Volodymyr F. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Honored Economist of Ukraine, Head of the Head of the Territorial Office of the Accounting Chamber for Lviv, Volyn, Rivne, Ternopil, Zakarpatska and Ivano-Frankivsk Regions (2 Linkolna Str., Lviv, 79068, Ukraine)

E-mail: ltu@ac-rada.gov.ua

Сучасний етап соціально-економічного розвитку України, який характеризується переходом до ринкових відносин, потребує підвищення ролі держави в системі управління економікою, посилення боротьби з корупцією та правопорушеннями в економічній сфері. В умовах гострого дефіциту державних фінансових ресурсів удосконалення управління ними та забезпечення ефективного та раціонального їх використання є надзвичайно актуальною проблемою для України. У зв'язку з цим об'єктивно набирає ваги фінансовий контроль у системі державного управління та необхідність розробки наукових основ фінансового контролю та незалежного аудиту державних фінансів і адміністра-

тивної діяльності. Теоретична невизначеність певних аспектів фінансового контролю обумовлює труднощі законодавчого врегулювання цих питань.

Метою статті є дослідження ролі зовнішнього державного фінансового контролю в економічній системі держави, підвищення ефективності використання бюджетних коштів та здійснення фінансового контролю.

Питання зовнішнього державного фінансового контролю в Україні постійно знаходиться в полі уваги українських вчених. Дослідження даної проблематики вивчали такі науковці: О. І. Барановський, І. В. Басанцов, М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, І. К. Дрозд, М. М. Каленський, А. В. Мамишев, В. Г. Мельничук, Н. І. Рубан, В. К. Симоненко, І. Б. Стефанюк та інші вчені.

В умовах ринкової економіки та на перехідному етапі її розвитку дослідження з проблем фінансового контролю необхідно здійснювати на основі системного підходу, який передбачає, що при з'ясуванні сутності, цілей, завдань і функцій фінансового контролю необхідно аналізувати його, з одного боку, як частини цілого, а з іншого – як цілого, що складається з частин. У першому випадку фінансовий контроль слід розглядати з точки зору його місця в системі державного управління, як частину контрольних функцій, що здійснюються у державі.

Процес державного управління складається з цілої низки етапів, які утворюють замкнутий цикл управління. До найголовніших етапів у їх послідовності належать: *планування* (визначення мети і заходів для її досягнення); *стимулювання* (забезпечення зацікавленості людей у досягненні мети), *контроль* (визначення ступеню досягнення мети); *коригування цілей* (тобто нове планування). Таким чином, контроль є кульмінаційною фазою циклу управління. Без контролю цикл управління буде розірваним і управління як такого не існуватиме взагалі. Отже, контроль є самостійною функцією (етапом) управління і особливим видом діяльності, якій притаманна цільова спрямованість, конкретний зміст та способи її здійснення. При цьому слід зазначити, що, незалежно від етапу економічного розвитку, відносини контролю характеризуються як базисні, так і надбудовні. З точки зору базисних відносин – це політекономічна категорія, а з точки зору надбудовних відносин – це управлінська категорія.

Головною причиною виникнення проблем у даній сфері є невизначеність складових системи державного фінансового контролю. В умовах фінансово-економічної кризи ця система має забезпечувати системний, універсальний, більш дієвий і результативний державний фінансовий контроль.

Функція контролю є найбільш значущою в процесі формування доходів бюджетів і використання бюджетних коштів [1]. Контрольна функція ефективності витрачання бюджетних коштів і використання державної власності включає в себе:

- ✦ контроль виконання за встановленими термінами дохідної та видаткової частин бюджетів і державних позабюджетних фондів за обсягами, структурою й цільовим призначенням;
- ✦ визначення доцільності витрат і використання державної власності;
- ✦ оцінку обґрунтованості дохідних і видаткових статей бюджетів.

Тому можна вважати, що саме ефективність виконання бюджету і є основним показником витрачання державних коштів, що характеризує її якість [2].

Розглядаючи питання ефективності того чи іншого виду діяльності, переважно з початку визначають адекватність досягнутих у процесі її здійснення результатів наміченим цілям, ступінь наближення результатів щодо досягнення мети, враховуючи понесені фінансові, матеріальні й трудові витрати [3]. Це загальноприйнятий зміст поняття ефективності.

У загальному вигляді з точки зору надбудовних відносин можна сформулювати таке визначення контролю – це одна з функцій управління у вигляді моніторингу процесу функціонування об'єкта управління з метою оцінки обґрунтованості та ефективності прийнятих управлінських рішень, виявлення відхилень від цих рішень та здійснення коригування дій.

Контроль є закономірним і невід'ємним атрибутом влади і здійснюється для забезпечення необхідного впливу на той чи інший аспект розвитку. Він притаманний будь-якому способу виробництва. З одного боку, контроль – це необхідність будь-якого процесу виробництва матеріальних благ і послуг незалежно від суспільної форми виробництва, а з іншого – це носій виробничих відносин будь-якого суспільства. Організаційні форми контролю залежать від стану економічного розвитку. З цієї точки зору контроль – завжди є проблемою розвитку продуктивних сил, організаційних форм, удосконалення виробничих та інших відносин. Ці два аспекти контролю над суспільним виробництвом органічно пов'язані між собою.

Оскільки зміна ринкових відносин ставить перед теорією і практикою фінансового контролю нові завдання, виникає необхідність уточнення концептуальних засад формування та розвитку усієї системи фінансового контролю, його організації, осмислення функціонування органів контролю, запровадження новітніх методологій і досвіду здійснення контрольних заходів. Модель фінансового контролю динамічно розвивається і вимагає на сучасному етапі розвитку економіки України (що набуває властивостей змішаної) запровадження якісно нового менеджменту. Саме тому необхідно чітко викласти структуру системи фінансового контролю (рис. 1).

Державний контроль – це контроль державних органів за дотриманням законів, нормативних актів, за господарською діяльністю підприємств, установ та організацій згідно з чинним законодавством [4]. Він обумовлюється сутністю влади і держави та має своє місце в державному управлінні, яке визначається функціями і метою цього державного управління.

Найважливішим видом контролю у процесі управління є фінансовий контроль, який є однією з важливих функцій державного управління, яка полягає у сприянні реалізації фінансової політики держави, забезпеченні процесу формування й ефективного використання фінансових ресурсів держави для досягнення поставлених нею цілей у сфері фінансів. Він може розглядатися і як самостійна функція управління економічним розвитком, і як функція контролю за фінансовими ресурсами на макро- і мікрорівнях. За допомогою використання фінансових важелів впливу на перебіг різноманітних соціально-економічних процесів, їх кількісні та якісні показники фінансовий контроль може реалізовувати самостійну функцію регулювання соціально-економічних процесів та змінювати в заданому напрямі розвиток всієї економічної системи.

Відповідно до Лімської декларації «метою системи фінансового контролю є своєчасне виявлення відхилень

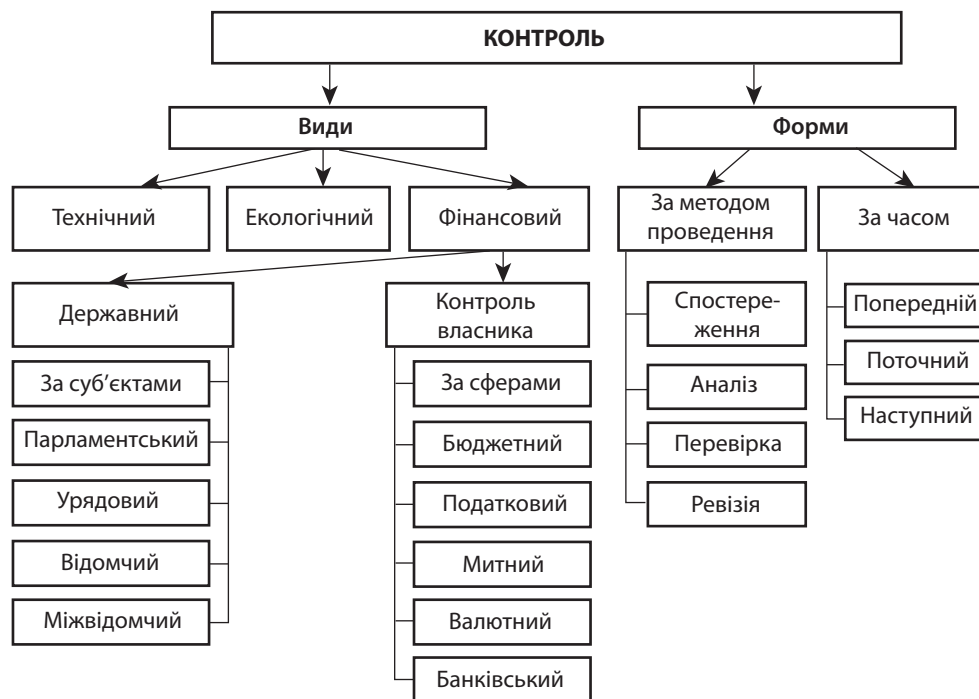

Рис. 1. Структура системи фінансового контролю

від прийнятих норм і стандартів, порушень принципів законності, ефективності, доцільності й економності управління ресурсами, що дозволяло б у кожному конкретному випадку внести відповідні корективи, посилити відповідальність уповноважених осіб, отримати відшкодування збитків та запобігти таким порушенням у майбутньому» [5].

Виконуючи функцію контролю за формуванням і використанням фінансових ресурсів на макrorівні, завданням фінансового контролю є слідкування за доходами, витратами і дефіцитом консолідованого бюджету держави, за обсягами державної внутрішньої та зовнішньої заборгованості, масштабами пільг і недоїмок, за податковими надходженнями до бюджету, величиною субсидій та дотацій різним галузям чи регіонам із державного бюджету, за рівнем цін, інфляції, курсом національної валюти, рівнем кредиторської й дебіторської заборгованості на рівні галузей, регіонів та форм власності, а також оцінка ситуацій, що створюється у цих сферах, та опрацювання пропозицій щодо усунення негативних тенденцій та вдосконалення цих процесів.

На мікрорівні завданням фінансового контролю є відслідковування змін у структурі собівартості продукції, у рівнях прибутків та рентабельності, у залишках грошових коштів на рахунках підприємств різних сфер, у показниках поточної ліквідності підприємств, організацій і установ, в обсягах кредиторської й дебіторської заборгованості, оборотних коштів та формування пропозицій щодо усунення негативних явищ у цих питаннях.

Необхідність посилення фінансового контролю зумовлена також потребою протистояння негативним явищам у економічній сфері. Як засвідчила практика, збільшення кількості економічних злочинів у певних галузях характеризує слабкість фінансового контролю у них [6]. Протягом останніх 15 років кількість злочинів

збільшується у фінансовій та банківській сферах, зовнішньоекономічній діяльності, на ринку товарів і послуг та на валютному ринку. Це не тільки свідчить про необхідність посилення фінансового контролю з боку держави, але й нашою думкою про те, що механізм управління економікою є недосконалим і має дуже багато слабких сторін, що й сприяє скоєнню таких злочинів.

Саме тому створення дієвої системи фінансового контролю має здійснюватися водночас із удосконаленням усього механізму функціонування економіки [6].

Слід зважати й на те, що наша економіка розвивається в умовах постійного дефіциту фінансових ресурсів, зростання державного боргу. Тому, посиливши контроль взагалі й фінансовий зокрема, застосувавши ефективне управління державними фінансовими ресурсами, ми зможемо безпосередньо впливати на економічні процеси в державі.

Сьогодні ще досить часто виявляються факти нецільового використання бюджетних коштів. Це свідчення неефективності існуючої системи фінансового контролю, у тому числі зовнішнього незалежного фінансового контролю, що здійснюється спеціальним органом, який уповноважений на проведення компетентних дій у сфері перевірки стану додержання фінансової дисципліни окремими учасниками фінансових відносин. У цьому процесі беруть участь органи як загальної, так і спеціальної компетенції в галузі фінансових відносин.

Одним із найважливіших завдань системи державного управління є найбільш раціональний розподіл бюджетних ресурсів – як між програмами, так і між відомствами, які їх реалізують. Основним методичним інструментом повинен стати програмний аналіз у різних модифікаціях. Однак проблема виявлення реальних результатів програм, внесення до них необхідних

коригувань залишається сьогодні не вирішеною. Здійснення парламентського контролю лише за законністю витрачання фінансових ресурсів не розв'язує проблеми, масштаби якої зростають у прогресії зі збільшенням кількості неефективних державних програм. Відсутність відповідної методології, недофінансування аналітичних досліджень щодо виконання цих програм, незацікавленість керівників у результатах оцінювання призвели до того, що програмна оцінка на сьогодні представляє собою лише управлінську функцію і є певною прогалиною в системі державного управління [7].

Реалізація державного фінансового контролю здійснюється за допомогою системи органів державного фінансового контролю, яка утворюється державою. Ця система є нічим іншим, як одним з елементів загальної структури контрольних органів держави. Поряд з цим вона є найважливішою частиною того фінансового механізму, за допомогою якого держава реалізує свою фінансову політику [8, с. 32].

Сфера діяльності державного фінансового контролю охоплює різні відносини, суб'єктом яких виступає держава. Державними органами в межах своєї компетенції здійснюється бюджетний, податковий, грошово-кредитний, валютний, митний та інші види фінансового контролю [8, с. 33].

На сьогодні в Україні не вирішено проблему створення цілісної системи фінансового контролю. Мають місце невизначеність правового поля діяльності державних контролюючих органів, дублювання функцій і повноважень, паралелізм в роботі, відсутність нормальної взаємодії та спеціалізації при проведенні перевірок та виконанні покладених повноважень.

Також слід провести зміни у сфері організації аналітичних досліджень шляхом нарощення аналітичного потенціалу законодавчої ланки державної влади. Ці заходи слід провести невідкладно, тому що виконавчі відомства уряду володіють своєю монополією на проведення аналітичних досліджень і таким чином використовують їх результати у власних інтересах, а у Верховної Ради немає відповідної дослідницької служби. Лише Рахункова палата, яка обслуговує потреби законодавців, виконує функції зовнішнього фінансового контролю діяльності виконавчих органів влади [7].

Проблеми ефективності витрат державних коштів і здійснення зовнішнього фінансового контролю діяльності виконавчої влади досить актуальні для України. Адже нині від рівня якості прийнятих законодавчих актів, пов'язаних із витрачанням бюджетних коштів і використанням державної власності, ефективності їх застосування на практиці виконавчою владою залежить ступінь досягнення поставлених цілей соціально-економічного розвитку країни. Тому цілком зрозуміло, що контроль за діяльністю виконавчої влади щодо управління державними коштами, за результатами якого давалися б оцінки ефективності їх використання при виконанні бюджетів різних рівнів, повинен здійснювати незалежний орган зовнішнього державного фінансового контролю, яким є Рахункова палата.

Потрібно підкреслити, що в суспільстві, побудованому на демократичних принципах, зокрема, на принципі розділення влади, діяльність державного фінансового контролю охоплює не тільки потреби органів виконавчої влади у фінансовому контролі, але і потреби контролю суспільства за діяльністю самої виконавчої влади, перш за все в матеріально-фінансовій сфері.

У сфері державних фінансів по відношенню до управління державними фінансами існує зовнішній та внутрішній контроль Уряду.

Внутрішній фінансовий контроль виконавчих органів державної влади відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного державного управління. Він дозволяє державі не тільки контролювати свої доходи і видатки, стежити за функціонуванням фінансової системи, але й ефективно управляти цією системою, реалізовувати свою фінансову політику [9].

Кожен державний орган чи організація повинні мати у своєму складі власний підрозділ внутрішнього контролю. Підрозділ внутрішнього контролю обов'язково підпорядковується керівництву організації, у складі якої він створений. Проте він повинен володіти максимально можливою функціональною та організаційною незалежністю всередині органу, до складу якого він входить [9].

Зовнішній фінансовий контроль за діяльністю виконавчої влади є важливим чинником захисту суспільства, оскільки допомагає забезпечити її відповідальність перед ним. Органом зовнішнього державного фінансового контролю в Україні є Рахункова палата, яка створена Верховною Радою України. Запровадження контролю є невід'ємною складовою управління державними фінансами, яка забезпечує відповідальний і підзвітний характер цього управління.

Для демократичного суспільства важливі всі ланки організації державного фінансового контролю – як зовнішній, так і внутрішній.

Перелік задач, які вирішують органи державного фінансового контролю, є досить різноманітний. Тому цим зумовлено розмежування місця, ролі, завдань та функцій органів державного фінансового контролю у відповідності до встановленого Конституцією та законодавством України розмежуванням компетенції законодавчої та виконавчої гілок влади.

Фінансовий контроль виник з появою приватної власності, класів, товарно-грошових відносин і держави, тобто за рабовласницького ладу, заснованого на експлуатації безпосередніх працівників, і мав характер авторитарної влади, грубого деспотизму і підкорення. Після появи податків та формування фонду державних фінансів фінансовий контроль набирав нових рис і якості. Відповідно до функцій, які держава виконувала у певній формації, змінювався і зміст фінансового контролю. З розвитком суспільного устрою та органів влади змінювалися мета та спрямованість фінансового контролю.

Після здобуття незалежності, відмови від командно-адміністративної системи управління, з розвитком соціально-економічного стану та орієнтацією на побудову ринкових відносин в Україні виникла необхідність у заповненні «білих плям» у системі фінансового

контролю, які виникли через зникнення специфічних для радянської системи органів контролю, таких, як партійний чи народний контроль.

У сучасних економічних умовах, у зв'язку з ускладненням фінансової системи країни, фінансовий контроль набуває нового змісту, що пов'язано з виникненням нових умов у відносинах між суб'єктами цієї системи та виникненням нових форм контролю.

На сучасній стадії розбудови демократичного суспільства та формування ринкової економіки в Україні основними завданнями державного фінансового контролю є такі:

- ✦ спостереження за додержанням фінансової безпеки держави та фінансових інтересів держави;
- ✦ перевірка законності, цільового використання державних ресурсів, у тому числі фінансових ресурсів;
- ✦ перевірка доцільності, раціональності та ефективності використання державних ресурсів;
- ✦ визначення повноти і достовірності надходження податків та зборів до бюджетів;
- ✦ здійснення контролю та перевірок захищеності фінансових інтересів громадян.

Таким чином, державний фінансовий контроль з усіма його складовими у практичному аспекті слід розглядати як багатогранну систему спостереження і контролю законності, доцільності, раціональності та ефективності процесів формування і використання державних ресурсів на будь-якому рівні управління з метою оцінювання ефективності прийнятих управлінських рішень і досягнення на цій основі економічного результату. З метою повного і цілісного уявлення про стан використання суспільних ресурсів він повинен доповнюватися контролем за використанням державної власності.

ВИСНОВКИ

Отже, можна зробити висновок, що державний фінансовий контроль сприяє реалізації соціально-економічної політики держави щодо забезпечення дотримання законодавства в різних сферах економіки, а саме: у сфері формування, перерозподілу та використання фінансових ресурсів, відстеження фінансових потоків. Інструмент економічного регулювання – бюджет – є потужним засобом проведення такої політики в державі, інструментом впливу на процеси виробництва та розподілу державних фінансових і виробничих ресурсів у країні. Політика держави у бюджетній сфері повинна сприяти стабільному та ефективному економічному розвитку країни. Удосконалення бюджетної політики, зміни методів бюджетного планування, затвердження та його виконання, застосування нових підходів до державного фінансового контролю слід розглядати як суттєвий інструментарій для підвищення результативності й ефективності управління соціально-економічним потенціалом держави. Тому на цьому етапі соціально-економічного розвитку держави слід зрозуміти суттєву роль бюджету в економічній системі держави, важли-

вість прозорості та ефективності використання бюджетних коштів, а також необхідність постійного фінансового контролю на всіх етапах соціально-економічного розвитку держави [10].

Фінансовий контроль, як функція державного управління, присутній у будь-якій державі. Але в сучасній демократичній державі він набуває особливого характеру. Контроль з боку держави за створеними суспільними інститутами й окремими аспектами життя його громадян і господарюючих суб'єктів обов'язково має здійснюватися незалежним зовнішнім контрольним органом парламенту за діями самої держави, органів державного аудиту та інститутів громадянського суспільства. Державний фінансовий контроль спрямований на виявлення відхилень від прийнятих стандартів законності, доцільності й ефективності управління фінансовими ресурсами та іншою державною власністю, а також на своєчасне вжиття необхідних відповідних коригувальних і запобіжних заходів. Ефективний державний фінансовий контроль є запорукою економічного благополуччя нації [11].

Саме державний фінансовий контроль повинен стати лікарем економічної системи, а не її «караючим мечем». Особливо важливе значення має політичний та ідеологічний консенсус щодо захисту національних чи корпоративних інтересів, визнання суспільством результатів діяльності контролюючих органів.

На динаміку змін економіки та утвердження нового економічного порядку суттєво впливають такі чинники, як цілеспрямованість і хаотичність ринкового реформування, глобалізаційні та інтеграційні процеси, кон'юнктурні виклики і загрози. Вони дали поштовх як формуванню новітніх стандартів економічних відносин, так і реалізації місії фінансового контролю. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Бугай Т. В.** Інституційне забезпечення бюджетного процесу в Україні : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Т. В. Бугай. – Чернівці, 2014.
2. Економічна енциклопедія : у трьох томах. Т.1 / Редкол. : С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
3. **Грицюк І. В.** Фінансовий контроль формування і використання коштів місцевих бюджетів : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / І. В. Грицюк. – Чернівці, 2010.
4. **Кукурудз О. М.** Державний фінансовий контроль виконання місцевих бюджетів : дис. ... канд. екон. наук : 08.04.01 // О. М. Кукурудз. – К., 2006.
5. **Массарыгин Ф. С.** Финансовый контроль как вид государственного контроля / Ф. С. Массарыгин. – М., 1985. – С. 17.
6. **Разумцев В. В.** Фінансовий контроль цільового використання бюджетних коштів підприємствами вугільної галузі : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / В. В. Разумцев. – Луганськ, 2009.
7. **Дмитренко Г. В.** Організація і здійснення державного контролю в Україні (фінансово-економічні аспекти) : дис. ... д-ра наук з держ. управління : 25.00.02 / О. В. Дмитренко. – К., 2010.
8. **Родионова В. М.** Финансовый контроль : учебник / В. М. Родионова, В. И. Шлейников. – М. : ИД ФБК-ПРЕСС, 2002. – 320 с.

9. The Lima Declaration of Guidelines on Auditing Precepts // The IXth Congress of INTOSAI [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/en/publish/article/128181>

10. **Дорош В. Ю.** Фінансовий механізм регулювання міжбюджетних відносин в Україні : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / В. Ю. Дорош. – Львів, 2010.

11. **Косинський Р. В.** Фінансовий контроль у системі державного управління господарськими процесами : дис. ... канд. наук з держ. управління : 25.00.02 / Р. В. Косинський. – К., 2011.

REFERENCES

Buhaj, T. V. "Instytutsiine zabezpechennia biudzhethnoho protsesu v Ukraini" [Institutional support for the budget process in Ukraine]. *Dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.08*, 2014.

Dmytrenko, H. V. "Orhanizatsiia i zdiisnennia derzhavnoho kontroliu v Ukraini (finansovo-ekonomichni aspekty)" [The organization and implementation of state control in Ukraine (financial and economic aspects)]. *Dys. ... d-ra nauk z derzh. upravlinnia : 25.00.02*, 2010.

Dorosh, V. Yu. "Finansovyi mekhanizm rehuliuвання mizhbiudzhethnykh vidnosyn v Ukraini" [Financial regulation mechanism of intergovernmental relations in Ukraine]. *Dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.08*, 2010.

Ekonomichna entsyklopediia [Economic Encyclopedia]. Vol. 1. Kyiv: Akademiia, 2000.

Hrytsiuk, I. V. "Finansovyi kontrol formuvannia i vykorystannia koshtiv mistsevykh biudzhethiv" [Financial control the formation and use of local budgets]. *Dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.08*, 2010.

Kukurudz, O. M. "Derzhavnyi finansovyi kontrol vykonannia mistsevykh biudzhethiv" [State financial monitoring of local budgets]. *Dys. ... kand. ekon. nauk : 08.04.01*, 2006.

Kosynskyi, R. V. "Finansovyi kontrol u systemi derzhavnoho upravlinnia hospodarskymy protsesamy" [Financial control in public administration business processes]. *Dys. ... kand. nauk z derzh. upravlinnia : 25.00.02*, 2011.

Massarygin, F. S. *Finansovyy kontrol kak vid gosudarstvenno-go kontrolya* [Financial control as a form of state control]. Moscow, 1985.

Rodionova, V. M., and Shleynikov, V. I. *Finansovyy kontrol* [Financial control]. Moscow: ID FBK-PRESS, 2002.

Razumtsev, V. V. "Finansovyi kontrol tsilyovoho vykorystannia biudzhethnykh koshtiv pidpriemstvamy vuhilnoi haluzi" [Financial control target use of budgetary funds of the coal industry]. *Dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.08*, 2009.

"The Lima Declaration of Guidelines on Auditing Precepts" The IXth Congress of INTOSAI. <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/en/publish/article/128181>